

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
НУРЛАТ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
ФОМА АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ СОВЕТЫ

КАРАР

№ 101

21 февраль 2020 ел

Фома авыл җирлеге Советының «Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районы Фома авыл җирлеге» муниципаль берәмлегендә бюджет процессы турындагы нигезләмәне раслау хакында» 2019 елның 15 ноябрендәге 92 номерлы карарына үзгәрешләр кертү турында

«Россия Федерациясе Бюджет кодексына казначылык хезмәте күрсәтү һәм казначылык түләүләре системасы өлешендә үзгәрешләр кертү турында» 2019 елның 27 декабрендәге 479-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә, Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районы Фома авыл җирлеге Советы КАРАР ИТТЕ:

1. Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районы Фома авыл җирлеге Советының «Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районы Фома авыл җирлеге» муниципаль берәмлегендә бюджет процессы турындагы нигезләмәне раслау турында» 2019 елның 15 ноябрендәге 92 номерлы карары белән расланган «Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районы Фома авыл җирлеге» муниципаль берәмлегендә бюджет процессы турындагы нигезләмәгә, әлеге карарга кушымта нигезендә яңа редакциядә раслап, үзгәрешләр кертәргә.

2. Әлеге карарны түбәндәге адрес буенча махсус мәгълүмат стендларында игълан итәргә:

Татарстан Республикасы, Нурлат муниципаль районы, Фома авыл җирлеге, Фома авылы, Мәктәп урамы, 15 нче йорт;

Татарстан Республикасы, Нурлат муниципаль районы, Фома авыл җирлеге, Фома авылы, Совет урамы, 19 нчы йорт, әлеге карарны Татарстан Республикасы рәсми хокукый мәгълүмат порталында, шул исәптән Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районының рәсми сайтында урнаштырырга.

4. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны үз җаваплылыгымда калдырам.

Татарстан Республикасы
Нурлат муниципаль районы
Фома авыл җирлеге
Советы рәисе

Р.Х.Абдрахманов

«Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районының Фома авыл җирлеген» муниципаль берәмлегендә бюджет процессы турында нигезләмә

1 бүлек. Гомуми нигезләмәләр

Статья 1. Әлеге Нигезләмә белән җайга салына торган хокукый мөнәсәбәтләр

Авыл җирлегендә бюджет процессы турында әлеге Нигезләмә Россия Федерациясе Конституциясе, Россия Федерациясе Бюджет кодексы, Россия Федерациясе Салым кодексы, җирлек Уставы (алга таба - авыл җирлеген) нигезендә җирлек бюджетын төзү, карау, раслау, үтәү, аның үтәлешен контрольдә тоту барышында, шулай ук муниципаль бурыч алуларны гамәлгә ашыру һәм җирлекнең муниципаль бурычы белән идарә итү барышында бюджет хокук мөнәсәбәтләрен җайга сала.

Статья 2. Авыл җирлегендә бюджет хокук мөнәсәбәтләрен тормышка ашыруның хокукый нигезләре.

Бюджет хокук мөнәсәбәтләре Россия Федерациясе Бюджет кодексы, Татарстан Республикасы Бюджет кодексы, әлеге Нигезләмә, Россия Федерациясе бюджет законнарының башка актлары нигезендә гамәлгә ашырыла.

Статья 3. Әлеге Нигезләмәдә кулланыла торган төшенчәләр һәм терминнар

Әлеге Нигезләмәдә кулланыла торган төшенчәләр һәм терминнар Россия Федерациясе Бюджет кодексы белән билгеләнгән мәгънәдә кулланыла.

Статья 4. Җирлек бюджетының хокукый формасы.

Авыл җирлеге бюджеты авыл җирлеге Советы карары рәвешендә эшләнә һәм раслана (алга таба – авыл җирлеге Советы).

Җирлек бюджеты өч елга – чираттагы финанс елына һәм план чорына төзелә һәм раслана.

Җирлек бюджеты проектын формалаштыру Җирлекнең Башкарма комитеты (алга таба – авыл җирлеге башкарма комитеты) тарафыннан билгеләнгән тәртиптә, Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм аның таләпләре нигезендә кабул ителә торган хокукый актлары нигезендә башкарыла.

Статья 5. Җирлектә Россия Федерациясенәң бюджет классификациясен куллану үзенчәлекләре

1. Җирлек бюджеты күрсәткечләренең җирлек бюджеты проектын төзгәндә, җирлек бюджетын үтәгәндә, аның үтәлеше турындагы хисапны формалаштырганда Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм бюджет-хокук мөнәсәбәтләрен җайга сала торган норматив хокукый актлар нигезендә җирлек бюджеты күрсәткечләренең Россия Федерациясе бюджет системасының башка дәрәжәләрдәге бюджетлары белән чагыштыруын тәэмин итү максатларында кулланыла.

2. Җирлек бюджетын формалаштырганда, раслаганда һәм үтәгәндә бюджет керемнәренең баш администраторларының Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетлары арасында Россия Федерациясе бюджет законнарында билгеләнгән нормативлар нигезендә бүленә торган керемнәр буенча кодларының дәвамчанлыгы тәэмин ителә.

Статья 6. Бюджет процессы принциплары

Жирлекнең бюджет процессы Россия Федерациясе Бюджет кодексы белән билгеләнгән Россия Федерациясе бюджет системасы принципларына нигезләнә:

- бюджет системасының бердәмлеге;
  - бюджетлар арасында керемнәр һәм чыгымнарны һәм дефицитларны финанслау чыганаclarын бүлү;
  - бюджетларның мөстәкыйльлеге;
  - керемнәр, чыгымнар һәм бюджет кытлыclarын финанслау чыганаclarы чагылышының тулылыгы;
  - баланслылыгы;
  - бюджет чараларын куллануның нәтижәлелеге;
  - бюджет чыгымнарын гомуми (жыелма) каплау;
  - ачыклык;
  - бюджетның дәрәслеге;
  - бюджет акчаларының адреслары һәм максатчан характеры;
- чыгымнар буенча;
- кассаның бердәмлеге.

Статья 7. Жирлектә бюджет процессының төп этаплары

Жирлектә бюджет процессы түбәндәге этапларны үз эченә ала:

- чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлекнең социаль-икътисадыый үсеше фаразларын, чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет һәм салым сәясәтенең төп юнәлешләрен эшләү;
- бюджет проектын төзү;
- бюджетны карау һәм раслау;
- жирлек бюджеты үтәлеше;
- бюджет турында карарга үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү;
- бюджет үтәлеше турындагы хисапны раслау;
- муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру.

Финанс елы календарь елына туры килә һәм 1 гыйнвардан 31 декабрьгә кадәр дәвам итә.

Статья 8. Бюджет процессында катнашучылар

Жирлектә бюджет процессында катнашучылар булып түбәндәгеләр торалар:

- Жирлек Советы;
  - Жирлек башлыгы;
  - Авыл жирлеге башкарма комитеты;
  - Жирлекнең ревизия комиссиясе;
  - бюджет акчаларын баш бүлүчеләр (бүлүчеләр);
  - бюджет акчаларын алучылар;
  - бюджет керемнәренең Баш администраторлары (администраторлары);
- бюджет кытлыгын финанслау чыганаclarының Баш администраторлары (администраторлары);

Статья 9. Бюджет процессында катнашучыларның бюджет вәкаләтләре

1. Жирлек Советы:

- жирлек бюджетын һәм аның үтәлеше турында хисапларны карый һәм раслый;
- жирлек бюджеты үтәлешен контрольдә тотуны оештыра;

-Россия Федерациясе Бюджет кодексы, "Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында" 2003 елның 6 октябрдәгә 131-ФЗ номерлы Федераль закон, Россия Федерациясенең һәм Татарстан Республикасының башка норматив хокукый актлары, жирлек уставы, әлегә Нигезләмә нигезендә башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.

Россия Федерациясе Конституциясендә, Россия Федерациясе Бюджет кодексында, Россия Федерациясенең һәм Татарстан Республикасының башка норматив хокукый актларында билгеләнгән бюджет мәсьәләләре буенча компетенция чикләрендә, аның вәкаләтләрән тәэмин итү өчен жирлек башкарма комитеты тарафыннан барлык кирәкле мәгълүмат бирелергә тиеш.

2. Авыл жирлеге башкарма комитеты жирлек бюджеты проекты тәүне тәэмин итә, аны кирәкле документлар һәм материаллар белән тәэмин итә, авыл жирлеге Советына раслауга кертә, жирлек бюджетының үтәлешен һәм бюджет хисаплылыгын тәүне тәэмин итә, авыл жирлеге Советына раслауга хисап бирә, Муниципаль бурыч белән идарә итүне тәэмин итә, Россия Федерациясе Бюджет кодексы, әлегә Нигезләмә һәм (яисә) алар нигезендә кабул ителә торган бюджет хокук мөнәсәбәтләрән жайга сала торган муниципаль хокукый актлар белән билгеләнгән башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.

4. Жирлекнең ревизия комиссиясе түбәндәгеләрне башкара:

- бюджет акчаларын куллануның нәтижәлеләген һәм нәтижәлеләген билгеләүгә юнәлдерелгән нәтижәлелек аудиты;

- бюджет турындагы карарлар проектларына, бюджет законнарының башка норматив хокукый актларына, шул исәптән бюджет күрсәткечләренең (параметрларының һәм характеристикаларының) нигезләнеләгенә экспертиза;

- муниципаль программаларга экспертиза;

- бюджет процессын анализлау һәм мониторинглау, бюджет үтәлеше турында хисап буенча тикшерүләр һәм бәяләмәләр әзерләү, шулай ук бюджет процессында ачыкланган житешсезлекләрне бетерү һәм аны камилләштерү буенча тәкъдимнәр әзерләү буенча;

- эчке финанс тикшерүе һәм эчке финанс аудитының бюджет чараларын Баш администраторлары тарафыннан гамәлгә ашыруны камилләштерү буенча тәкъдимнәр әзерләү;

5. Бюджет акчаларын баш бүлүче:

расланган бюджет ассигнованиеләре һәм бюджет йөкләмәләре лимитлары нигезендә бюджет акчаларын файдалануның нәтижәлеләген, адреслылыгын һәм максатчан характерын тәэмин итә;

үзенә буйсынган бюджет акчаларын алучылар һәм бүлүчеләр исемлеген тәзи;

бюджетның тиешле чыгымнарын планлаштыруны гамәлгә ашыра, бюджет ассигнованиеләрен нигезләүне тәшкил итә;

бюджет йөкләмәләре лимитларын формалаштыру һәм үзгәртү буенча тәкъдимнәр кертә;

жыелма бюджет язмасын формалаштыру һәм үзгәртү буенча тәкъдимнәр кертә;

казна учреждениеләре булып торучы бюджет акчаларын алучыларның ведомство буйсынуындагы бюджет сметаларын раслау тәртибен билгели;

муниципаль биремнәрне формалаштыра, раслый һәм контрольдә тотат;

максатчан билгеләнеше булган бюджетара субсидияләр, субвенцияләр һәм башка бюджетара трансфертлар, шулай ук Россия Федерациясе Бюджет кодексы белән билгеләнгән башка субсидияләр һәм бюджет инвестицияләре, аларны биргәндә билгеләнгән шартларның, максатларның һәм тәртипнең үтәлешен тәэмин итә;

бюджет акчаларын баш бүлүченең бюджет хисабын формалаштыра;

муниципаль берәмлек исемнән аңа буйсынган бюджет акчаларын алучыларның акчалата йөкләмәләре буенча җавап бирә;

Россия Федерациясе Бюджет кодексында, әлеге Нигезләмәдә һәм алар нигезендә кабул ителә торган бюджет хокук мөнәсәбәтләрен җайга сала торган муниципаль хокукый актларда билгеләнгән башка бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

6. Бюджет акчаларын бүлүче:

- бюджетның тиешле чыгымнарын планлаштыра;
- бюджет ассигнованиеләрен, бюджет йөкләмәләре лимитларын ведомство буйсынуындагы бюджет средстволарын бүлүчеләргә һәм (яки) алучыларга бүлү һәм бюджетның тиешле өлешен үти;
- бюджет акчаларын баш бүлүчегә бюджет язмасын формалаштыру һәм үзгәртү буенча тәкъдимнәр кертә;
- максатчан билгеләнеше булган бюджетара субсидияләр, субвенцияләр һәм башка бюджетара трансфертлар, шулай ук Россия Федерациясе Бюджет кодексы белән билгеләнгән башка субсидияләр һәм бюджет инвестицияләре, аларны биргәндә билгеләнгән шартларның, максатларның һәм тәртипнең үтәлешен тәэмин итә;
- бюджет акчаларын тиешле баш бүлүче тарафыннан билгеләнгән очракта һәм тәртиптә бюджет акчаларын баш бүлүченең аерым бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра, аның карамагында булган;

7. Бюджет акчаларын алучы түбәндәге бюджет вәкаләтләренә ия:

- бюджет сметасын тәзи һәм башкара;
  - бюджет йөкләмәләренең һәм (яисә) бюджет ассигнованиеләре лимитлары цикләрендә бюджет йөкләмәләрен кабул итә һәм (яисә) башкара;
  - үзәндә каралган бюджет ассигнованиеләрен куллануның нәтижәлелеген, максатчан характерын тәэмин итә;
  - бюджет акчаларын баш бүлүчегә (бүлүчегә) бюджет язмасын үзгәртү буенча тәкъдимнәр кертә;
- бюджет исәбен алып бара (бюджет исәбен алып баруны тәэмин итә) яки килешү нигезендә әлеге вәкаләтне бүтән учреждениегә (үзәкләштерелгән бухгалтериягә) тапшыра;
- бюджет акчаларын баш бүлүчегә (бүлүчегә) бюджет Хисабын формалаштыра (формалаштыруны тәэмин итә) һәм тапшыра;
  - Россия Федерациясе Бюджет кодексында һәм аның нигезендә кабул ителгән бюджет хокук мөнәсәбәтләрен җайга салучы хокукый актларда, әлеге Нигезләмәдә билгеләнгән башка вәкаләтләрне башкара.

Статья 10. Бюджет керемнәре

1. Җирлек бюджеты керемнәре Россия Федерациясенең бюджет законнары, салымнар һәм җыемнар турындагы Россия Федерациясе законнары һәм башка мөһүбүри түләүләр турындагы законнар нигезендә формалаша.

2. Авыл җирлеге Советының җирле салымнар турындагы карарларга, бюджет хокук мөнәсәбәтләрен җайга салучы, чираттагы финанс елында һәм план чорында үз көченә керә торган җирле бюджетларның керемнәрен үзгәртүгә китерә торган карарларга үзгәрешләр кертү турында карарлары чираттагы финанс елына һәм план чорына җирлек бюджеты турында карар проектын керткәнчегә кадәр 10 көннән дә соңга калмыйча кабул ителергә тиеш.

Статья 11. Бюджет чыгымнары

1. Бюджет чыгымнарын формалаштыру Федераль дәүләт хакимияте органнары, Россия Федерациясе субъектлары дәүләт хакимияте органнары һәм җирле үзидарә органнары вәкаләтләрен бүлешүгә бәйле чыгым йөкләмәләре нигезендә гамәлгә ашырыла, аларны үтәү Россия Федерациясе законнары нигезендә чираттагы финанс елында һәм план чорында бюджет, Бикүле авыл җирлеге муниципаль берәмлеге акчалары исәбеннән башкарылырга тиеш.

Статья 12. Резерв фонды

Җирлек бюджетының чыгым өлешендә җирлек Башкарма комитетының Резерв фондын булдыру каралырга мөмкин.

Җирлек Башкарма комитетының Резерв фонды бюджет турындагы карар белән билгеләнә һәм чыгымнарның гомуми күләме карары белән расланган 3 проценттан да артмаска тиеш.

Резерв фонды акчаларын тоту тәртибе җирлекнең башкарма комитеты тарафыннан раслана.

Җирлек башкарма комитетының Резерв фондының бюджет ассигнованиеләреннән файдалану турындагы хисап җирлек бюджеты үтәлеше турында квартал саен һәм еллык хисапларга кушып бирелә.

Статья 13. Муниципаль ихтыяҗлар өчен товарлар китерүгә, эшләр башкаруга, хезмәтләр күрсәтүгә заказлар урнаштыру

1. Дәүләт һәм муниципаль ихтыяҗлар өчен товарлар китерүгә, эшләр башкаруга, хезмәтләр күрсәтүгә заказлар урнаштыру Россия Федерациясе законнары нигезендә башкарыла.

2. Муниципаль контрактлар, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 72 статьясындагы 3 пунктында билгеләнгән очрактардан тыш, бюджет йөкләмәләре лимитлары чикләрендә төзелә һәм түләнә.

Статья 14. Бюджет кытлыгы

1. Чираттагы финанс елына һәм план чорының һәр елына җирлек бюджеты кытлыгы, әлеге статьяның 2 пунктында билгеләнгән чикләүләргә үтәп, җирлек бюджеты турында карар белән билгеләнә.

2. Җирлек бюджеты кытлыгы, кире кайтарылмый торган түләүләрнең һәм (яки) түләүләрнең өстәмә нормативлары буенча салым керемнәренең расланган күләмен исәпкә алмыйча, җирле бюджет керемнәренең расланган гомуми еллык күләменең 10 проценттан артмаска тиеш.

Җирлеккә карата Россия Федерациясе Бюджет кодексының 136 статьясындагы 4 пунктында каралган чаралар гамәлгә ашырылган очракта, җирлек бюджеты кытлыгы, кире кайтарылмый торган түләүләрнең һәм (яки) түләүләрнең өстәмә нормативлары буенча салым керемнәренең расланган күләмен исәпкә алмыйча, җирлек бюджеты керемнәренең расланган еллык гомуми күләменең 5 процентыннан артмаска тиеш.

Җирлек бюджеты турында Совет карары белән җирлек милкендәге акцияләр сатудан һәм капиталда катнашуның башка рәвешләреннән керемнәр кытлыгын финанслау чыганаclarы составында расланган һәм (яисә) җирлек бюджеты акчаларын исәпкә алу счетларында калган акчалар кимегән очракта, җирлек бюджеты кытлыгы әлеге пунктта

билгелэнгән чикләүләрне узып китәргә һәм җирлек бюджеты акчаларын исәпкә алу счетларында калган акчаларны киметергә мөмкин.

3. Еллык хисап күрсәткечләре буенча барлыкка килгән җирлек бюджеты кытлыгы өлеге статьяның 2, 2 пунктларында билгелэнгән чикләүләргә туры килергә тиеш.

Статья 15. Җирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганакалары

Җирлек бюджеты кытлыгын эчке финанслау чыганакалары составына кертелә:

номиналь хакы Россия Федерациясе валютасында күрсәтелгән муниципаль кыйммәтле кәгазьләрне урнаштырудан кергән акчалар һәм аларны түләүгә юнәлдерелгән акчалар арасындагы аерма;

җирлек тарафыннан Россия Федерациясе валютасында кредит оешмаларының җәлеп ителгән һәм түлэнгән кредитлары арасындагы аерма;

җирлек тарафыннан Россия Федерациясе валютасында җәлеп ителгән һәм түлэнгән бюджет кредитлары арасындагы аерма җирлек бюджетына һәм Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетлары тарафыннан бирелгән бюджет кредитлары арасындагы аерма;

тиешле финанс елы дәвамында җирлек бюджет акчаларын исәпкә алу счетларында калган акчаларны үзгәртү;

җирлек бюджеты кытлыгын эчке финанслауның бүтән чыганакалары.

Җирлек бюджеты кытлыгын эчке финанслауның бүтән чыганакалары составына кертелә:

җирлек милкендә булган акцияләр һәм капиталда катнашуның башка рәвешләре сатудан керемнәр;

җирлек бюджеты акчалары буенча курс аермасы;

муниципаль гарантияләрне Гарант тарафыннан үтәү гарантның принципалга карата регресс таләбе хокукы барлыкка килүгә китерсә йә бенефициарның принципалга карата таләп хокукы гарантка бирелүгә бәйле булса, Россия Федерациясе валютасында җирлек гарантияләрен үтәүгә җибәрелә торган акчалар күләме;

җирлекнең башка бурыч йөкләмәләрен түләүгә Россия Федерациясе валютасында җибәрелә торган акчалар күләме;

юридик затларга җирлек бюджетыннан бирелгән бюджет кредитларын кире кайтарудан алынган акчалар һәм юридик затларга Россия Федерациясе валютасында бирелгән бюджет кредитлары суммасы арасындагы аерма;

җирлек бюджетыннан Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларына бирелгән бюджет кредитларын кире кайтарудан алынган акчалар һәм җирлек бюджетыннан Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларына бирелгән бюджет кредитлары суммасы белән Россия Федерациясе валютасында бирелгән бюджет кредитлары арасындагы аерма;

җирлек бюджеты акчаларын исәпкә алу буенча бердәм счеттан күчерелгән акчалар һәм җирлек бюджеты акчаларын исәпкә алу буенча бердәм счетка күчерелгән акчалар арасындагы аерма җирлек бюджеты акчаларын исәпкә алу буенча бердәм счетта калган акчалар белән идарә итү операцияләре үткәргәндә.

Җирлек бюджетының бердәм счетында калдыклар белән идарә итү операцияләре составына җирлекнең гамәлгә куючысы һәм шәхси счетлары Россия Федерациясе законнары нигезендә җирлекнең финанс-бюджет Палатасында ачылган оешмаларны җәлеп итү һәм кире кайтару кертелә.

Җирлек бюджеты кытлыгын тышкы финанслау чыганакалары составына кертелә:

Россия Федерациясеннән чит ил валютасында җәлеп ителгән һәм җирлек тарафыннан максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында бирелгән бюджет кредитлары арасындагы аерма;

муниципаль гарантияларне Гарант тарафыннан үтәү гарантның принципалга карата регресс таләбе хокукы барлыкка килүгә китерсә, максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында Россия Федерациясе тарафыннан бирелгән чит ил валютасында муниципаль гарантияларне үтәүгә җибәрелә торган акчалар күләме»;

Статья 16. Җирлекнең муниципаль бурычы структурасы

Җирлекнең бурыч йөкләмәләре йөкләмәләр рәвешендә булырга мөмкин:

- 1) җирлекнең кыйммәтле кәгазьләренә (муниципаль кыйммәтле кәгазьләргә);
- 2) Россия Федерациясе валютасында Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан җирле бюджетка җәлеп ителгән бюджет кредитлары;
- 3) максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында Россия Федерациясеннән чит ил валютасында җәлеп ителгән бюджет кредитлары;
- 4) җирлек тарафыннан кредит оешмаларыннан Россия Федерациясе валютасында җәлеп ителгән кредитлар;
- 5) Россия Федерациясе валютасында белдерелгән җирлек гарантияләре (муниципаль гарантияләр);
- 6) максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында Россия Федерациясе Чит ил валютасында бирелгән муниципаль гарантияләргә;
- 7) Россия Федерациясе Бюджет кодексы гамәлгә кергәнче барлыкка килгән һәм муниципаль бурычка кертелгән бүтән бурыч йөкләмәләре буенча.

Муниципаль бурыч күләменә кертелә:

- 1) муниципаль кыйммәтле кәгазьләр буенча бурычның номиналь суммасы;
- 2) Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан җирле бюджетка җәлеп ителгән бюджет кредитлары буенча төп бурыч күләме;
- 3) җирлек тарафыннан кредит оешмаларыннан җәлеп ителгән кредитлар буенча төп бурыч күләме;
- 4) муниципаль гарантияләр буенча йөкләмәләр күләме;
- 5) җирлекнең түләнмәгән бүтән бурыч йөкләмәләре күләме.

Муниципаль эчке бурыч күләменә кертелә:

- 1) йөкләмәләре Россия Федерациясе валютасында белдерелгән муниципаль кыйммәтле кәгазьләр буенча бурычның номиналь суммасы;
- 2) йөкләмәләре Россия Федерациясе валютасында белдерелгән Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан җирле бюджетка җәлеп ителгән бюджет кредитлары буенча төп бурыч күләме;
- 3) йөкләмәләр Россия Федерациясе валютасында белдерелгән кредит оешмаларыннан җирлек тарафыннан җәлеп ителгән кредитлар буенча төп бурыч күләме;
- 4) Россия Федерациясе валютасында белдерелгән муниципаль гарантияләр буенча йөкләмәләр күләме;
- 5) җирлекнең түләнмәгән бүтән бурыч йөкләмәләре күләме Россия Федерациясе валютасында.

Муниципаль тышкы бурыч күләменә кертелә:

- 1) максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында Россия Федерациясеннән җәлеп ителгән чит ил валютасындагы бюджет кредитлары буенча төп бурыч күләме;
  - 2) максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында җирлек тарафыннан бирелгән чит ил валютасындагы муниципаль гарантияләр буенча йөкләмәләр күләме.
- Җирлекнең бурыч йөкләмәләре кыска вакытлы (бер елдан кимрәк), уртача сроклы (бер елдан биш елга кадәр) һәм озак сроклы (биш елдан алып 10 елга кадәр) булырга мөмкин.

Статья 17. Җирлекнең Россия Федерациясе валютасында белдерелгән бурыч йөкләмәләрен туктату һәм аларны муниципаль бурычтан төшереп калдыру

1. Россия Федерациясе валютасында белдерелгән муниципаль бурыч йөкләмәсе түлөгә тапшырылмаган очракта (жирлекнең вәкилләклә органының муниципаль хокукый актларында башкасы каралмаган булса, Муниципаль бурыч йөкләмәсе шартларында каралган түләү датасыннан соң килүче датадан соң өч ел эчендә әлеге йөкләмә тулысынча туктатылган дип санала һәм муниципаль бурычтан төшереп калдырыла.

Жирлекнең муниципаль гарантияләр буенча бурыч йөкләмәләре Россия Федерациясе валютасында вакыйгалар (шартлар) килгәндә тулысынча туктатылган дип санала һәм күрсәтелгән вакыйгалар (шартлар) турында белешмәләр җиткәнгә (килеп җитүгә) карап, муниципаль бурычтан төшереп калдырыла.

2. Жирле администрация әлеге статьяның 1 пунктындагы беренче абзацында күрсәтелгән сроклар үткәннән соң Россия Федерациясе валютасында белдерелгән муниципаль бурыч йөкләмәләрен муниципаль бурычтан төшереп калдыру турында муниципаль хокукый акт чыгара.

3. Муниципаль бурычтан төшереп калдыру Россия Федерациясе валютасында белдерелгән муниципаль бурыч йөкләмәләре төрләре буенча муниципаль бурыч күләмен җирле бюджет кытлыгын финанслау чыганакларында исәптән төшерү суммасын чагылдырмыйча гына, аларны исәптән төшерү суммасына киметү юлы белән гамәлгә ашырыла.

4. Әлеге статьяның 1 пунктындагы беренче абзацының, 2 һәм 3 пунктларының гамәлдә булуы кредит килешүләре буенча йөкләмәләргә, Россия Федерациясе, Россия Федерациясе субъектлары һәм башка муниципаль берәмлекләр алдында муниципаль бурыч йөкләмәләренә кагылмый.

5. Муниципаль бурычтан реструктурлаштырылган, шулай ук түлөнгән (сатып алынган) муниципаль бурыч йөкләмәләрен төшереп калдыру Россия Федерациясе Бюджет кодексының 105 һәм 113 статьялары нигезләмәләрен исәпкә алып гамәлгә ашырыла.

6. Муниципаль кыйммәтле кәгазьләрне, Россия Федерациясе законнарында каралган бүтән операцияләр алмашу нәтижәсендә алынган (алмашу нәтижәсендә алынган) муниципаль кыйммәтле кәгазьләрне, түләү датасы башланганчы, эмиссия шартлары нигезендә, эмитацияләгән орган тарафыннан тулысынча сатып алынган (алынган) чыгару күрсәтелгән орган карары буенча вакытыннан алда түлөнгән дип танылырга мөмкин.

Муниципаль кыйммәтле кәгазьләр эмитенты, Россия Федерациясе законнарында каралган бүтән операцияләр алмашу нәтижәсендә алынган (алынган) муниципаль кыйммәтле кәгазьләр буенча йөкләмәләрне түләү датасы җиткәнчегә кадәр үтәү дип танырга хокукы.

Статья 18. Муниципаль бурыч алулар

1. Жирлек исеменнән муниципаль кыйммәтле кәгазьләр урнаштыру юлы белән һәм Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан һәм кредит оешмаларыннан кредитлар рәвешендә заем акчаларын җирле бюджетка җәлеп итү аңлашыла, алар буенча җирлекнең бурыч йөкләмәләре Россия Федерациясе валютасында белдерелгән заемчы буларак барлыкка килә.

2. Жирлекнең муниципаль тышкы бурыч алулары астында, Россия Федерациясе тарафыннан максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында, федераль бюджеттан җирле бюджетка кредитлар җәлеп итү аңлашыла, алар буенча җирлекнең чит ил валютасында белдерелгән бурыч йөкләмәләре барлыкка килә.

3. Муниципаль тышкы бурыч алулар чираттагы финанс елына һәм план чорына Россия Федерациясенең Дәүләт тышкы бурыч алулары программасына кертелгән проектларны финанслау максатларында гамәлгә ашырыла.

4. Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм җирлек уставы нигезендә җирлек исемненән муниципаль бурыч алуларны гамәлгә ашыру хокукы җирле администрация (җирлекнең башкарма-боеру органы) карамагында.

5. Муниципаль кыйммәтле кәгазьләр урнаштыру түбәндәге шартларны үтәгәндә җирлек тарафыннан башкарыла:

1) җирлекнең бурыч йөкләмәләре буенча кичектерелгән бурычлары булмау;

2) җирлек тарафыннан кредит рейтингы Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнә торган дәрәжәдән ким булмаган, исемлекләре Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнә торган юридик затларның рейтинг гамәлләрен гамәлгә ашыручы бер яисә берничә заттан алынган.

6. Авыл җирлеге, аны Россия Федерациясе Бюджет кодексының 107 статьясы һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 311 статьясы нигезендә бурыч тотрыклылыгының уртача дәрәжәсе булган заемчылар төркеменә керткән очракта, Муниципаль бурыч алулар башкарырга, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 107 статьясындагы 5 пунктында каралган җирлекнең бурыч тотрыклылыгы күрсәткечләре зурлыгын арттыруга китерә торган күләмнәрдә муниципаль гарантияләр бирергә хокуклы түгел.

7. Россия Федерациясе Бюджет кодексының 107 статьясы һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 31 статьясы нигезендә бурыч тотрыклылыгының уртача дәрәжәсе булган заемчылар төркеменә кергән очракта, муниципаль бурыч алуларны гамәлгә ашырырга, муниципаль гарантияләргә бары тик чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) муниципаль гарантияләргә, шулай ук күрсәтелгән программаларга үзгәрешләр Татарстан Республикасы Финанс министрлыгы белән килештерелгән очракта гына бирергә хокуклы.

8. Авыл җирлеге, аны Россия Федерациясе Бюджет кодексының 107 статьясы һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 31 статьясы нигезендә бурыч тотрыклылыгы түбән булган заемчылар төркеменә керткән очракта, Муниципаль бурыч алулар башкарырга, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 107 статьясындагы 5 пунктында каралган җирлекнең бурыч тотрыклылыгы күрсәткечләре зурлыгын арттыруга китерә торган күләмнәрдә муниципаль гарантияләр бирергә хокуклы түгел.

9. Авыл җирлеге, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 107 статьясы һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 31 статьясы нигезендә, бурыч тотрыклылыгы түбән булган заемчылар төркеменә кергән очракта, кредит оешмаларынан кредитлар рәвешендә һәм җирлекнең кыйммәтле кәгазьләрен рефинанслау максатларында гына, шулай ук җирлекнең түләү сәләтен торгызу планы кысаларында бирелгән максатчан бюджет кредитлары рәвешендә, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 107 статьясындагы 9 пунктында һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 31 статьясындагы 7 пунктында каралган җирлекнең түләү мөмкинлеген торгызу планы кысаларында бирелгән максатчан бюджет кредитлары рәвешендә муниципаль эчке бурыч алуларны гамәлгә ашырырга хокуклы.

10. Россия Федерациясе Бюджет кодексының 107 статьясы һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 31 статьясы нигезендә бурыч тотрыклылыгы түбән булган заемчылар төркеменә кертелгән очракта, муниципаль тышкы бурыч алуларны гамәлгә ашырырга һәм муниципаль гарантияләргә чит ил валютасында бирергә хокуклы түгел.

11. Россия Федерациясе Бюджет кодексының 107 статьясы һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 31 статьясы нигезендә бурыч тотрыклылыгы түбән булган заемчылар төркеменә кергән очракта, муниципаль эчке бурыч алуларны гамәлгә ашырырга, муниципаль гарантияләргә Россия Федерациясе валютасында бары тик чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) Россия Федерациясе валютасында муниципаль эчке бурыч алулар, муниципаль гарантияләр программаларын Татарстан Республикасы Финанс министрлыгы тарафыннан килештерелгән очракта гына бирергә хокуклы.

12. Жирлекнең Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан максатчан бюджет кредитлары буенча Россия Федерациясе Бюджет кодексының 107 статьясындагы 9 пунктында каралган йөкләмәләрен реструктуризацияләүне үткөрү рөхсәт ителми.

Статья 19 Чит ил валютасында күчеп утыру белән гарантияләр бирү үзенчәлекләре

1. Жирлек Россия Федерациясеннән чит ил валютасында бурыч алуларны гамәлгә ашырырга, Россия Федерациясенә чит ил валютасында өченче затларның йөкләмәләре буенча гарантияләрен Россия Федерациясе тарафыннан жәлеп ителгән максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында гына, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 103 статьясындагы 25 пункты нигезләмәләрен исәпкә алып бирергә хокуклы.

Статья 20. Муниципаль бурыч алуларның иң чик күләме

1. Тиешле финанс елына муниципаль бурыч алуларның иң чик күләме астында тиешле финанс елына муниципаль эчке һәм тышкы бурыч алулар программалары буенча жирле бюджетка акча жәлеп итүнең жыелма күләме аңлашыла.

2. Жирле бюджетка акча жәлеп итү күләмнәре чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) муниципаль эчке һәм тышкы бурыч алулар программалары белән билгеләнә, һәм тиешле финанс елында акчаларны жәлеп итүнең гомуми суммасы жирле бюджет кытлыгын финанслауга жибәрелә торган акчаларның гомуми суммасыннан һәм Россия Федерациясе Бюджет кодексының 103 һәм 104 статьялары нигезләмәләрен исәпкә алып, тиешле финанс елына жирлекнең бурыч йөкләмәләрен түләү күләмнәреннән артмаска тиеш.

3. Хисап финанс елында жирлекнең бурыч алуларының гомуми суммасы жирле бюджет кытлыгын финанслауга юнәлдерелгән акчаларның гомуми суммасыннан һәм хисап финанс елы йомгаклары буенча жирлекнең бурыч йөкләмәләрен түләү күләмнәреннән артып киткән очракта, күрсәтелгән артык суммасында жирле бюджет акчаларының калган өлешләре агымдагы финанс елына бурыч алуларның иң чик күләмен кыскартып, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 96 статьясында каралган максатларга юнәлдерелергә тиеш.

Статья 21. Муниципаль эчке һәм тышкы бурычның югары чикләре һәм жирлекнең бурыч тотрыклылыгы күрсәткечләренең иң чик күрсәткечләре

1. Жирле бюджет турындагы карар белән, чираттагы финанс елыннан һәм план чорының һәр елыннан соң килә торган елның 1 гыйнварына (чираттагы финанс елыннан соң килә торган елның 1 гыйнварына) муниципаль бурычның иң югары чиген, шул исәптән Россия Федерациясе валютасындагы муниципаль гарантияләр, чит ил валютасындагы муниципаль гарантияләр буенча бурычның иң югары чиген (жирлекнең чит ил валютасындагы муниципаль гарантияләр буенча йөкләмәләре булганда) күрсәтеп, муниципаль эчке бурычның, муниципаль бурычның иң югары чикләре билгеләнә.

2. Муниципаль эчке бурычның, муниципаль тышкы бурычның иң югары чикләре (жирлекнең чит ил валютасындагы йөкләмәләре булганда) элеге статьяның 4 һәм 5 пунктларында билгеләнгән чикләүләренә үтәгәндә билгеләнә.

3. Чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) жирле бюджет турындагы карар белән расланган түләүсез түләүләренң һәм (яисә) физик затлар керемнә салымнан түләүләренң өстәмә нормативлары буенча салым керемнәре керемнәренң расланган күләмен исәпкә алмыйча, жирле бюджет керемнәренң гомуми күләменнән (чираттагы финанс елына һәм план чорына) муниципаль бурыч күләме, физик затлар керемнә салымнан түләүләренң өстәмә нормативлары буенча салым

керемнәренең расланган күләмен исәпкә алмыйча, жирле бюджет керемнәренең гомуми күләменнән (чираттагы финанс елына) артмаска тиеш.

Жирлеккә карата Россия Федерациясе Бюджет кодексының 136 статьясындагы 4 пункттында каралган чаралар кулланылган очракта, бурыч күләме, кире кайтарылмый торган түләүләрнең һәм (яисә) физик затлар кеременә салымнан түләүләрнең өстәмә нормативлары буенча салым керемнәренең расланган күләмен исәпкә алмыйча, чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) жирле бюджет турындагы карар белән расланган гомуми күләменең 50 проценттан артмаска тиеш.

4. Муниципаль бурычка хезмәт күрсәтү чыгымнары күләме, түбәндәге таләпләрне үтәгәндә, жирле бюджет турындагы карар белән раслана:

1) чираттагы финанс елында һәм план чорында (чираттагы финанс елында) муниципаль бурычка хезмәт күрсәтү чыгымнары күләме чираттагы финанс елына һәм план чорына Татарстан Республикасы бюджеты турында Татарстан Республикасы законы яисә чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) жирле бюджет турында карар белән расланган тиешле бюджет чыгымнарының гомуми күләменең 10 процентыннан артмаска тиеш, Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларыннан бирелә торган субвенцияләр исәбеннән гамәлгә ашырыла торган чыгымнар күләменнән;

2) Чираттагы финанс елында һәм план чорында (чираттагы финанс елында) чираттагы финанс елының 1 гыйнварына барлыкка килгән муниципаль бурычны түләү һәм аларга хезмәт күрсәтү буенча түләүләрнең еллык суммасы чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) жирле бюджет турында карар белән расланган жирле бюджетның салым, салым булмаган керемнәренең һәм Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларыннан дотацияләрнең гомуми күләменнән 20 проценттан артмаска тиеш; күрсәтелгән нисбәтне исәпләгәндә чираттагы финанс елыннан һәм план чорыннан соң килүче елның 1 гыйнварыннан соң килүче елның һәм план чорының һәр елыннан соң.

Статья 22. Чит ил валютасында муниципаль гарантияләр программасы

1. Чит ил валютасындагы муниципаль гарантияләр программасы чираттагы финанс елында һәм план чорында бирелә торган муниципаль гарантияләрнең чит ил валютасындагы исемлеге, түбәндәге белешмәләрне күрсәтеп, үз эченә ала:

1) гарантиянең һәр юнәлеше (максатлары), категорияләре (төркемнәре) һәм (яисә) принципалларның һәр юнәлеше (максатлары) буенча гарантияләр күләмен күрсәтеп гарантияләү юнәлешләре (максатлары);

2) гарантияләр һәм алар тарафыннан тәмин ителә торган йөкләмәләр буенча йөкләмәләр валютасы;

3) гарантияләрнең гомуми күләме;

4) гарантның принципалларга карата регресс таләбе хокукы булу (булмау);

5) гарантияләрне бирү һәм үтәүнең башка шартлары.

2. Муниципаль гарантия муниципаль гарантия белән тәмин ителә торган йөкләмәләр белдерелгән валютада бирелә һәм үтәлә.

3. Чит ил валютасындагы муниципаль гарантияләр программасы бюджет турындагы тиешле карарга кушымта булып тора»;

Статья 23. Муниципаль тышкы бурыч алулар программасы

1. Чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) муниципаль тышкы бурыч алулар программасы чираттагы финанс елына һәм финанс елында) чит ил максатчан кредитларын һәм (яисә) чит ил валютасында түләнә торган максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында федераль бюджеттан чит ил валютасында жирле бюджетка жәлеп ителә торган бюджет кредитлары исемлегеннән гыйбарәт

2. Муниципаль тышкы бурыч алулар программасы белән билгеләнә:

1) чираттагы финанс елында һәм план чорында (чираттагы финанс елында) федераль бюджеттан чит ил максатчан кредитларын куллану кысаларында чит ил валютасында жәлеп ителә торган бюджет кредитлары буенча (чираттагы финанс елында) жирле бюджетка акча жәлеп итү күләме һәм килеп туган бурыч йөкләмәләрен түләү сроклары;

2) чираттагы финанс елында һәм план чорында (чираттагы финанс елында) жирлекнең максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында федераль бюджеттан чит ил валютасында жирле бюджетка жәлеп ителгән бюджет кредитлары буенча барлыкка килгән бурыч йөкләмәләрен түләү күләме.

3. Чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) муниципаль тышкы бурыч алулар программасы чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) жирле бюджет турындагы карарга кушымта булып тора.

Статья 24. Муниципаль эчке бурыч алулар программасы

1. Чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) муниципаль эчке бурыч алулар программасы чираттагы финанс елында һәм план чорында (чираттагы финанс елында) гамәлгә ашырыла һәм (яисә) түләнгән тиешле бурыч йөкләмәләре төрләре буенча муниципаль эчке бурыч алулар исемлегеннән гыйбарәт.

2. Муниципаль эчке бурыч алулар программасы белән билгеләнә:

1) чираттагы финанс елында һәм план чорында (чираттагы финанс елында) муниципаль эчке бурыч алуларны гамәлгә ашырганда барлыкка килә торган бурыч йөкләмәләрен жирле бюджетка акча жәлеп итү күләмнәре һәм түләүнең иң чик сроклары, тиешле бурыч йөкләмәләре төрләре буенча тиешле бурыч йөкләмәләре төрләре буенча жирле бюджетка акча жәлеп итү күләмнәре;

2) тиешле бурыч йөкләмәләре төрләре буенча Россия Федерациясе валютасында белдерелгән муниципаль бурыч йөкләмәләрен түләү күләмнәре.

3. Чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) муниципаль эчке бурыч алулар программасы чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) тиешле бюджет турындагы карарга кушымта булып тора.

4. Россия Федерациясе Бюджет кодексының 105 статьясы нигезендә муниципаль эчке бурычны үткөрү муниципаль эчке бурыч алулар программасында чагылыш тапмый.

Статья 25. Россия Федерациясе валютасында муниципаль гарантияләр программасы

1. Россия Федерациясе валютасындагы муниципаль гарантияләр программасы Чираттагы финанс елында һәм план чорында бирелә торган муниципаль гарантияләрнең Россия Федерациясе валютасындагы исемлегеннән гыйбарәт, түбәндәге белешмәләрне күрсәтеп:

1) гарантиянең һәр юнәлеше (максатлары), категорияләре (төркемнәре) һәм (яисә) принципалларның һәр юнәлеше (максатлары) буенча гарантияләр күләмен күрсәтеп гарантияләү юнәлешләре (максатлары);

2) гарантияләрнең гомуми күләме;

3) гарантның принципалларга карата регресс таләбе хокукы булу (булмау);

4) гарантияләрне бирү һәм үтәүнең башка шартлары.

2. Россия Федерациясе валютасында белдерелгән йөкләмәләр буенча муниципаль гарантияләр бары тик Россия Федерациясе валютасында гына бирелә һәм үтәлә.

3. Россия Федерациясе валютасындагы муниципаль гарантияләр программасы бюджет турындагы тиешле карарга кушымта булып тора.

Статья 26. Муниципаль кыйммәтле кәгазьләр урнаштыруның чик күләмнәре

Чираттагы финанс елына һәм план чорының һәр елына (чираттагы финанс елына) муниципаль кыйммәтле кәгазьләрнең номиналь хакы буенча иң чик күләмнәре тиешле бюджет турында карар белән билгеләнгән муниципаль эчке бурычның югары чикләре нигезендә җирлек Советы тарафыннан билгеләнә.

Статья 27. Муниципаль гарантияләр

1. Муниципаль гарантия принципалның бенефициар каршында килешүдән яки башка алыш-бирештән (төп йөкләмәдән) килеп чыккан акчалата йөкләмәләрен тиешенчә үтәүне тәэмин итә.

2. Муниципаль гарантия принципал йөкләмәләрен вакытыннан алда үтәүне, шул исәптән принципалга аларны вакытыннан алда үтәү йә принципал йөкләмәләрен үтәү срогы килеп чыккан вакыйгалар (шартлар) җиткән очракта да, тәэмин итми.

3. Муниципаль гарантиянең язма формасы мәҗбүри булып тора.

4. Муниципаль гарантия төп йөкләмә суммасы чагылдырылган валютада бирелә һәм үтәлә.

5. Муниципаль гарантия буенча Гарант принципалның гарантия суммасы чикләрендә үзенә тәэмин ителгән йөкләмәсе буенча субсидия җаваплылык тоталар.

6. Муниципаль гарантиядә күрсәтелә:

1) Гарант исеме (тиешле гавами-хокукый белем – җирлек) һәм Гарант исеменнән гарант бирүче орган исеме;

2) бенефициар атамасы;

3) принципалның исеме;

4) тәэмин ителешенә гарантия бирелә торган йөкләмә (төп йөкләмәнең исеме, төзү датасын һәм номерын (булган очракта), төп йөкләмәнең гамәлдә булу вакытын яисә аның буенча йөкләмәләренә үтәү срогын, яктарның атамаларын, төп йөкләмәнең башка мөһим шартларын күрсәтеп);

5) гарантия буенча Гарант йөкләмәләре күләме һәм гарантиянең иң чик суммасы;

6) гарантия бирү нигезләре;

7) гарантия үз көченә керү датасы яки гарантия үз көченә керә торган вакыйга (шарт);

8) гарантиянең гамәлдә булу срогы;

9) гарантия үтәлеше турында бенефициар таләбен кую вакыты һәм тәртибе, гарантия очрагын билгеләү;

10) гарантияне кире алу нигезләре;

11) Гарант тарафыннан гарантия буенча йөкләмәләренә үтәү тәртибе;

12) гарантиянең тулы күләмендә яисә нинди дә булса өлешендә, үтәлгәндә (туктатылганда) принципалның гарантия белән тәэмин ителгән йөкләмәләренең нинди дә булса өлешендә яисә гарантиядә билгеләнгән башка очрактарда гарантия суммасын киметү нигезләре;

13) гарантияне туктату нигезләре;

14) гарантның алдан язма ризалыгыннан башка үзгәртелә алмый торган төп йөкләмә шартлары;

15) гарантның муниципаль гарантия буенча бенефициарга Гарант тарафыннан түләнгән акчаларны каплау турында принципалга Карата таләбе булу яисә булмау (гарантның принципалга карата регресс таләбе, регресс);

16) гарантиянең башка шартлары, шулай ук Россия Федерациясе Бюджет кодексы, гарантның норматив хокукый актлары, Гарант исеменнән гарантия бирүче орган актлары белән билгеләнгән белешмәләр.

7. Муниципаль гарантның принципалга регресс таләбе хокукын күздә тотмый торган муниципаль гарантия бары тик аның акцияләренең (өлешләренең) 100 проценты муниципаль гарантия бирә торган җирлек милкендә булган, муниципаль гарантия бирә

торган авыл жирлеге (аның өлешлөре) хужалык жәмгыяте йөкләмөлөре буенча гына бирелергә мөмкин.

Принципалны тулысынча яисә өлөшчә хосусыйлаштырган очракта, мондый муниципаль гарантия гарантның принципалга карата регресс таләбе хокукы белән бирелгән дип санала һәм принципалның Россия Федерациясә Бюджет кодексының 115 статьясы һәм Россия Федерациясә Граждан законнарының таләпләренә туры килә торган жирле администрация актлары белән билгеләнгән срокта бирү, принципалның гарантиянең тулы күләмдә яисә нинди дә булса өлөшөндә үтөлүенә бәйлә рәвештә барлыкка килә торган принципалга карата регресс таләбен канәгатьләндерү буенча йөкләмөләрен үтәүне тәэмин итү принципалның бурычы барлыкка килә. Күрсәтелгән тәэмин итүне биргәнче муниципаль гарантияне үтәү рөхсәт ителми.

8. Муниципаль гарантиянең үз көченә керүе гарантиядә күрсәтелгән билгеле бер вакыйга (шартлар) башлану белән билгеләнә.

9. Гарант бенефициарның алдан язма ризалыгыннан башка муниципаль гарантия шартларын үзгәртүгә хокукы түгел.

10. Бенефициарга муниципаль гарантия карата таләпләр, күрсәтелгән хокукларны, яңа хужага (сатып алуыга) облигацияләргә хокуклар күчүгә бәйлә рәвештә, Россия Федерациясә законнарында билгеләнгән тәртиптә кыйммәтле кәгазьләр турындагы таләпләренә тапшырудан (күчүдән), принципалның (эмитентның) йөкләмөләрен үтәүдән тыш, гарантның алдан язма ризалыгыннан башка тапшырыла алмый.

11. Муниципаль гарантия гарантиядә күрсәтелгән очрактарда һәм нигезләр буенча (шул исәптән әлеге статьяның 6 пункттындагы 14 пунктчасында күрсәтелгән гарантның язмача ризалыгыннан башка үзгәргән очракта), шулай ук әлеге статьяның 7 пункттында һәм Россия Федерациясә Бюджет кодексының 115 статьясындагы 5 пункттында билгеләнгән бурычны принципал тарафыннан үтәмәгәндә Гарант тарафыннан соратып алына.

12. Бенефициар таләбе (гарантияне үтәү турында бенефициар таләбе) гарантиядә билгеләнгән очракта гына (гарантия очрагы килеп туган очракта) бирелергә мөмкин. Гарантияне үтәү турында бенефициар таләбе гарантиядә күрсәтелгән документларны кушып, гарантиядә билгеләнгән тәртиптә гарантия язмача тапшырылырга тиеш.

13. Бенефициар муниципаль гарантия бирү турында шартнамәдә һәм Шартнамәдә билгеләнгән срогыннан алда гарантия үтөлеше турында таләпләренә, шул исәптән принципалның гарантия белән тәэмин ителгән йөкләмөләрен үтәү срогы килеп чыккан вакыйгалар (шартлар) вакытында да, күрсәтергә хокукы түгел.

14. Гарант бенефициар таләпләрен үтәү турында принципалга хәбәр итүгә һәм принципалга таләпнең күчәрмәсен тапшырырга тиеш.

15. Гарант муниципаль гарантиядә билгеләнгән срокта гарантияне үтәү турында бенефициар таләпләрен, күрсәтелгән таләпкә кушымта итеп куелган документларның нигезлелек һәм гарантия шартларына һәм аңа кушып бирелгән документларның туры килү-килмәве предметын карарга тиеш.

16. Гарантияне үтәү турында бенефициар таләбе һәм аңа кушып бирелгән документлар нигезсез һәм (яисә) гарантия шартларына туры килми дип таныла һәм гарант бенефициарга түбәндәге очрактарда аның таләпләрен канәгатьләндерүдән баш тарта:

1) гарантия гарантия бирелгән (гарантиянең гамәлдә булу срогы) срогы тәмамлангандан соң таләп һәм (яисә) аңа кушып бирелгән документлар гарантия тапшырыла);

2) таләп һәм (яисә) аңа кушып бирелгән документлар гарантия гарантиядә билгеләнгән тәртипне бозып күрсәтелгән;

3) таләп һәм (яки) аңа кушып бирелгән документлар гарантия шартларына туры килми;

4) бенефициар принципалның принципал һәм (яки) өченче затлар тарафыннан тәкъдим ителгән принципал йөкләмөләрен тиешенчә үтәүдән баш тартты;

5) әлеге статьяның 7 пунктында һәм Россия Федерациясе Бюджет кодексының 115 статьясындагы 6 пунктында билгеләнгән очрақларда;

6) гарантиядә билгеләнгән башка очрақларда.

17. Муниципаль гарантия шартларына туры килми дип танылган очрақта, гарант бенефициарның гарантияне һәм (яисә) аңа кушып бирелгән документларны үтәү турындагы таләбен канәгатьләндерүдән баш тарту турында бенефициарга хәбәр итәргә тиеш.

18. Гарант бенефициар таләбенә каршы чыгарга хокукы, алар принципал тәкъдим итә ала. Гарант, принципал алардан баш тарткан яки үз бурычын таныган очрақта да, әлеге каршылыкларга хокукын югалтмый.

19. Гарантия үтәлеше турында бенефициар таләбе һәм аңа кушып бирелгән документлар муниципаль гарантиянең нигезле һәм тиешле шартларына туры килә дип танылган очрақта, гарант гарантия белән билгеләнгән вакытта гарантия буенча йөкләмәне үтәргә тиеш.

20. Муниципаль гарантиядә каралган гарантның бенефициар алдындагы бурычы принципалның гарантия белән тәмин ителгән срогы чыккан йөкләмәләре күләмендә, әмма гарантия суммасыннан да артмаган күләмдә акча түләү белән чикләнә.

21. Муниципаль гарантия буенча бенефициар каршында Гарант йөкләмәсе туктатыла:

1) Гарант тарафыннан бенефициарга гарантиядә билгеләнгән күләмдә акча түләү белән;

2) гарантия бирелгән билгеле бер вакыт үткәннән соң (гарантия гамәлдә булу срогы);

3) принципал һәм (яисә) өченче затлар тарафыннан гарантия белән тәмин ителгән принципал йөкләмәләрен үтәү йә принципалның күрсәтелгән йөкләмәләрен башка нигезләр буенча (бенефициар тарафыннан гарантка һәм (яисә) гарантияне үтәү турындагы гарантка карата таләпләр булуга карамастан) туктатылган очрақта);

4) бенефициарның гарантка кире кайтару һәм (яисә) бенефициарның гарантия буенча йөкләмәләрен гаранттан азат итү турында язма гаризасын гарантия буенча үз хокукларыннан баш тарту нәтижәсендә, принципал тарафыннан гарантия буенча бенефициарлар фактта булмаганда һәм киләчәктә алар барлыкка килү өчен нигезләр булмаганда, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 115 статьясында каралган гарантияне гарантка кире кайтару нәтижәсендә, бенефициарның гарантия буенча үз хокукларыннан һәм (яисә) бенефициарның гарантия буенча үз йөкләмәләреннән гарантия буенча;

5) әгәр гарантия бирелгән принципал йөкләмәсе билгеләнгән срокта барлыкка килмәсә;

6) бенефициар гарантка һәм (яки) судка гарантны үтәү турындагы гарантка таләп куйганнан соң төп йөкләмәне (шул исәптән бенефициар принципалын һәм (яисә) бенефициарны юкка чыгару белән бәйле рәвештә) туктату яисә аны гамәлдә булмаган килешү дип тану белән;

7) бенефициарның башка затка бүтән затка күчүе яисә бенефициарга караган башка нигезләр буенча гарантка карата гарантиягә, хокукларга һәм (яисә) төп йөкләмә буенча таләпләрнең (күрсәтелгән хокукларны (хокукларны һәм бурычларны) алдан язма ризалыгыннан башка гарантка карата таләпләр (тапшыру (күчү) булганда, кыйммәтле кәгазьләр турында Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә принципалның (сатып алуыга) хокуклары күчүгә бәйле рәвештә, принципалның (эмитентның) йөкләмәләрен үтәү гарантия белән тәмин ителгәндә);

8) принципал бүтән затка тапшырган яисә принципалга караган башка нигезләр буенча башка затка күчкән очрақта, төп бурыч буенча принципалга караган хокуклар һәм (яисә) бурычлар (бурычлар) принципалның гарантның алдан язма ризалыгыннан башка төп йөкләмә буенча тапшырылган очрақта;

9) гарантияне соратып алу нәтижәсендә, гарантиядә күрсәтелгән очрақларда һәм нигезләр буенча;

10) гарантиядә билгеләнгән башка очрақларда.

22. Бенефициарның Гарант йөкләмәләре туктатылганнан соң гарантияне тотып калуы бенефициарның күрсәтелгән гарантия буенча нинди дә булса хокукларын сакламый.

23. Муниципаль гарантияне туктату турында мәгълүм булган Гарант бу хакта бенефициарга һәм принципалга хәбәр итәргә тиеш.

Бенефициар һәм муниципаль гарантияне соратып алу яисә туктатуга китерә торган хәлләр килеп чыгу турында мәгълүм булган принципал бу хакта гарантка хәбәр итәргә тиеш.

24. Әгәр Гарант тарафыннан муниципаль гарантияне үтәү гарантның принципалга карата регресс таләбе хокукы барлыкка килүгә китерсә йә бенефициарның принципалга Карата таләбе хокуклары гарантка юл куелуга бәйле булса, мондый муниципаль гарантияне үтәү өчен акчалар тиешле бюджет кытлыгын финанслау чыганақларында исәпкә алына, ә мондый муниципаль гарантия буенча йөкләмәләрне үтәү бюджет кредиты бирү буларак карала.

25. Әгәр Гарант тарафыннан муниципаль гарантияне үтәү гарантның принципалга карата регресс таләбе хокукы барлыкка килүгә китермәсә йә бенефициарның принципалга Карата таләбе хокуклары гарантка юл куелуга бәйле булмаса, мондый муниципаль гарантияне үтәү өчен акчалар тиешле бюджет чыгымнарында исәпкә алына.

26. Гарант тарафыннан гарантия буенча йөкләмәләрнең тулы күләмендә яисә нинди дә булса өлешендә үтәү өчен гарант тарафыннан түләнгән акчалар регрессы тәртибендә Гарант тарафыннан алынган акчалар яисә гарантка бенефициарның принципалга Карата таләбе хокукын үтәү йөзеннән Гарант тарафыннан алына торган акчалар бюджет кредитларын кире кайтару буларак чагылдырыла.

27. Муниципаль гарантияләр белән тәэмин ителгән кредитлар һәм кредитлар максатчан булырга тиеш.

28. Муниципаль гарантия белән тәэмин ителгән кредит (займ) акчаларыннан максатсыз файдалану факты ачыкланган очрақта, муниципаль гарантия бирү турында килешүдә билгеләнгән йөкләмәләрне үтәмәгән яки тиешенчә үтәмәгән очрақта, принципал һәм бенефициар Россия Федерациясе законнарында, муниципаль гарантия бирү турындагы килешүдә билгеләнгән җаваплылык тотта.

29. Бенефициарлар буенча билгесез затлар даирәсе булган йөкләмәләрне тәэмин итүгә бирелә торган муниципаль гарантия үзенчәлекләре Россия Федерациясе Бюджет кодексы белән билгеләнә.

30. Муниципаль кыйммәтле кәгазьләр эмиссиясе нәтижәсендә барлыкка килгән йөкләмәләр буенча муниципаль гарантияләрне бирү һәм үтәү үзенчәлекләре Россия Федерациясе Бюджет кодексы белән билгеләнә.

31. Муниципаль гарантияләрне бирү тәртибе һәм шартлары Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм аның нигезендә кабул ителгән әлеге карар белән билгеләнә.

Статья 28. Муниципаль кыйммәтле кәгазьләр.

1. Муниципаль кыйммәтле кәгазьләр дип Җирлек исемненән чыгарылган кыйммәтле кәгазьләр таныла.

2. Муниципаль кыйммәтле кәгазьләр эмитенты булып җирле администрация тора, ул җирлек уставы белән муниципаль бурыч алуларны гамәлгә ашыру хокукына ия.

5. Җирлек тарафыннан чыгарылырга мөмкин булган муниципаль кыйммәтле кәгазьләр төрләре һәм аларның эмиссиясе һәм мөрәҗәгать итү тәртибе һәм шартлары Россия Федерациясе Бюджет кодексы белән билгеләнә.

Статья 29 Бюджетара трансфертлар

Бюджетара трансфертлар РФ Бюджет кодексы белән билгеләнгән рәвешләрдә һәм тәртиптә бирелә.

Статья 30. Жирлек бюджетыннан Татарстан Республикасы бюджетына субсидияләр

1. Жирлек бюджетыннан Татарстан Республикасы бюджетына субсидияләр Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 44.10 статьясында билгеләнгән тәртиптә бирелә.

2. Әлеге статьяның 1 өлешендә күрсәтелгән бюджетара субсидияләр Татарстан Республикасы бюджеты турында Татарстан Республикасы Законы нигезендә жирлек бюджетында карала.

Статья 31 . Жирлек алдында акчалата йөкләмәләр

1. Жирлек алдындагы акчалата бурычлар буенча бурыч-бурычлы кеше билгеләнгән датага жирлек алдындагы акчалата йөкләмәләргә туры китереп түләргә тиешле акчалар суммасы.

2. Жирлек алдында акчалата йөкләмәләр буенча таләпләр жирлекнең финанс активларын формалаштыра.

3. Жирлек алдында акчалата йөкләмәләр буенча бурычларны исәптән төшерү һәм торгызу кагыйдәләре (нигезләре, шартлары һәм тәртибе), Россия Федерациясе Бюджет кодексында каралган очраклардан тыш, жирлекнең Финанс-бюджет палатасы тарафыннан билгеләнә.

4. Жирлек алдында акчалата йөкләмәләрне (акчалата йөкләмәләр буенча бурычларны) һәм мондый йөкләмәләрне үтәүне тәмин итә торган алыш-бирешләрне исәпкә алу, шулай ук күрсәтелгән йөкләмәләр һәм алыш-бирешләр буенча таләпләрнең хокукларын гамәлгә ашыру Россия Федерациясе Бюджет кодексының 93 статьясындагы 4 пунктында күрсәтелгән тиешле орган яисә Россия Федерациясе Бюджет кодексының 93 статьясындагы 5 пунктында күрсәтелгән вәкаләтле зат тарафыннан гамәлгә ашырыла..

5. Килешүдә башкача билгеләнмәгән очракта, жирлек алдындагы акчалата йөкләмәләр тиешле сумманы жирлек бюджетының бердәм санына күчерү датасыннан башлап үтәлгән дип санала.

II бүлек. БЮДЖЕТ ПРОЕКТЫН ТӨЗҮ

Статья 32. Жирлек бюджеты проектын төзү тәртибе һәм сроклары

1. Бюджет проекты чыгым йөкләмәләрен финанс белән тәмин итү максатларында социаль-иқтисадый үсеш фаразлары нигезендә төзелә.

Бюджет проектын төзү, Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм аның таләпләрен үтәгән әлеге Нигезләмә нигезендә, жирлек башкарма комитеты тарафыннан билгеләнгән тәртиптә һәм срокларда гамәлгә ашырыла.

2. Чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджеты проектын төзү түбәндәгеләргә нигезләнә:

- Россия Федерациясендә бюджет сәясәтен (бюджет сәясәтенә таләпләр) билгели торган Россия Федерациясе Президентының Россия Федерациясе Федераль Собраниясенә юллаганы нигезләмәләре турында;

- жирлекнең социаль-иқтисадый үсеше фаразы турында;;

- жирлекнең бюджет сәясәтенең төп юнәлешләре һәм салым сәясәтенең төп юнәлешләре турында;

- муниципаль программаларда (муниципаль программалар проектларында, күрсәтелгән программаларга үзгәрешләр проектларында).

3. Бюджет проектын тәзү өчен түбәндәге мәгълүматлар кирәк:

- Россия Федерациясенең Салымнар һәм җыемнар турындагы законнары, салымнар һәм җыемнар турындагы Татарстан Республикасы законнары, салымнар һәм җыемнар турындагы Татарстан Республикасы законнары, салымнар һәм җыемнар турында җирлек Советының норматив-хокукый актлары проектын эшли башлаганнан бирле гамәлдә булып килә торган;

- федераль, региональ, җирле салымнардан һәм җыемнардан, махсус салым режимнарында каралган салымнардан җирлек бюджетына күчерүләр нормативлары турында;

- Россия Федерациясе бюджет системасының башка дәрәжәләре бюджетларыннан бирелә торган түләүләрнең өстәмә нормативлары буенча кире кайтарылмый торган керемнәр һәм (яисә) салым керемнәренең фаразланган күләмнәре;

- Россия Федерациясе бюджет системасының башка дәрәжәләреннән тапшырыла торган чыгымнар төрләре һәм күләмнәре турында.

хезмәт күрсәтүгә норматив чыгымнар.

Статья 33. Җирлекнең социаль-икътисади үсеше фаразы

1. Җирлекнең социаль-икътисади үсеше фаразы кимендә өч елга эшләнә..

2. Җирлекнең социаль-икътисади үсеше фаразы Башкарма комитет тарафыннан җирлек Советына бюджет проектын кертү турында карар кабул итү белән бер үк вакытта хуплана.

3. Җирлек бюджеты проектын тәзү һәм карау барышында җирлекнең социаль-икътисади үсеш фаразын үзгәртү бюджет проектының төп характеристикаларын үзгәртүгә китерә.

Статья 34. Бюджет керемнәрен фаразлау

1. Бюджет керемнәре җирлекнең социаль-икътисади үсешен фаразлау нигезендә, җирлек бюджеты турындагы карар проектын кабул иткән көнне җирлек Советына салымнар һәм җыемнар турындагы законнар, Россия Федерациясе Бюджет законнары, Татарстан Республикасы законнары һәм җирлек Советының муниципаль хокукый актлары нигезендә фаразлана, ул җирлек бюджетының салым булмаган керемнәрен билгели.

2. Җирле салымнар турындагы карарларга үзгәрешләр кертү турында җирлек Советы карарлары, бюджет хокук мөнәсәбәтләрен җайга салучы, чираттагы финанс елында һәм план чорында үз көченә керә торган җирле бюджетларның керемнәрен үзгәртүгә китерә торган карарлар чираттагы финанс елына һәм план чорына җирлек бюджеты турындагы карар проектын җирлек советына керткәнче, 10 көннән дә соңга калмыйча кабул ителергә тиеш.

3. Җирлек советының чираттагы финанс елына һәм план чорына җирлек бюджеты турындагы карар проектын җирлек Советына керткәннән соң кабул ителгән салымнар һәм җыемнар турындагы норматив-хокукый актларына үзгәрешләр кертүне күздә тоткан норматив-хокукый актлары чираттагы финанс елыннан соң килүче елның 1 гыйнварыннан да соңга калмыйча җирлек Советының күрсәтелгән норматив-хокукый актларының үз көченә керүе турындагы нигезләмәләрен үз эченә алырга тиеш.

Статья 35. Бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру

1. Бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру Нурлат муниципаль районы Финанс-бюджет палатасы тарафыннан билгеләнә торган методикага туры китереп башкарыла.

2. Бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру гамәлдәге һәм кабул ителә торган йөкләмәләрен үтәүгә бюджет ассигнованиеләре буенча аерым гамәлгә ашырыла.

Статья 36. Муниципаль программалар

1. Жирлекнең муниципаль программалары (алга таба - муниципаль программалар) жирлекнең башкарма комитеты тарафыннан раслана.

Муниципаль программаларны тормышка ашыру сроклары жирлекнең башкарма комитеты тарафыннан алар билгеләгән тәртиптә билгеләнә.

Муниципаль программаларны эшләү һәм әлеге программаларны формалаштыру һәм гамәлгә ашыру турында карарлар кабул итү тәртибе жирлек Башкарма комитетының муниципаль хокукый акты белән билгеләнә.

2. Муниципаль программаларны гамәлгә ашыруны финанс белән тәэмин итүгә бюджет ассигнованиеләре күләме, программаны раслаган муниципаль хокукый акт нигезендә, бюджет чыгымнарының һәр максатчан статьясы буенча бюджет турындагы карар белән раслана.

Чираттагы финанс елыннан башлап гамәлгә ашыруга тәкъдим ителә торган муниципаль программалар, шулай ук элек расланган муниципаль программаларга үзгәрешләр жирлекнең башкарма комитеты билгеләгән срокларда расланырга тиеш.

Муниципаль программалар бюджет турындагы карарга аның үз көченә кәргән көннән ике айдан да соңга калмыйча туры китерелергә тиеш.

3. Һәр муниципаль программа буенча ел саен аны тормышка ашыруның нәтижәләгән бәяләү үткәрелә. Күрсәтелгән бәяләү тәртибе һәм аның критерийлары жирлекнең башкарма комитеты тарафыннан билгеләнә.

Күрсәтелгән бәяләү нәтижәләре буенча жирлек башкарма комитеты чираттагы финанс елыннан башлап расланган муниципаль программаны туктату яки үзгәртү, шул исәптән муниципаль программаны гамәлгә ашыруны финанс белән тәэмин итүгә бюджет ассигнованиеләре күләмен үзгәртү кирәклегенә турында Карар кабул итәргә мөмкин.

Статья 37. Бюджет проектын төзү тәртибе һәм сроклары

Бюджет проектын төзү тәртибе һәм сроклары, Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы бюджет законнары һәм жирлек Советының муниципаль хокукый актлары белән билгеләнгән таләпләренә үтәп, жирлек башкарма комитеты тарафыннан билгеләнә.

III бүлек. БЮДЖЕТ ТУРЫНДАГЫ КАРАРНЫ КАРАУ ҺӘМ РАСЛАУ

Статья 38. Бюджетны карау һәм раслау нигезләре

1. Жирлек бюджеты турындагы карарда бюджетның төп характеристикалары булырга тиеш, аларга бюджет керемнәренә гомуми күләме, чыгымнарның гомуми күләме, жирлек дефициты (профициты), шулай ук Россия Федерациясе Бюджет кодексында, әлеге Нигезләмәдә билгеләнгән башка күрсәткечләр керә»;

2. Жирлек бюджеты турындагы карар белән раслана:

- бюджет керемнәренә Баш администраторлары Исемлегенә;

- бюджет кытлыгын финанслау чыганаclarының Баш администраторлары Исемлегенә;

- чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет чыгымнары классификациясенә чыгымнар төрләре бүлекләре, бүлекчәләре, максатчан статьялары, чыгымнар төрләре йә бүлекләре, бүлекчәләре, максатчан статьялары(муниципаль программалар һәм программага карамаган юнәлешләр), төркемнәре буенча бюджет ассигнованиеләрен бүлү,

- чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет чыгымнарының ведомство структурасы;

- гавами норматив йөкләмәләренә үтәүгә юнәлдерелә торган бюджет ассигнованиеләренә гомуми күләме;

- чираттагы финанс елында һәм план чорында Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларына башка бюджетлардан алына торган һәм (яисә) бирелә торган бюджетара трансфертлар күләме;

Чираттагы финанс елына һәм план чорының беренче елына бюджет расланган очракта шартлы рәвештә расланган (расланган) чыгымнарның гомуми күләме план чорының беренче елына бюджет чыгымнарының гомуми күләмәнән кимендә 2,5 проценты күләмендә (максатчан билгеләнеше булган Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан бюджетара трансфертлар исәбенә каралган бюджет чыгымнарын исәпкә алмыйча), план чорының икенче елына бюджет чыгымнарының гомуми күләменә кимендә 5 проценты күләмендә (максатчан билгеләнеше булган Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан бюджетара трансфертлар исәбенә каралган бюджет чыгымнарын исәпкә алмыйча), максатчан;

- чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет кытлыгын финанслау чыганаclarы;

- чираттагы финанс елыннан һәм план чорының һәр елыннан соң килә торган елның 1 гыйнварына муниципаль эчке бурычның иң югары чиге һәм (яисә) муниципаль тышкы бурычның иң югары чиге, шул исәптән муниципаль гарантияләр буенча бурычның иң югары чиген күрсәтеп, муниципаль бурычның иң югары чиге;

- жирлек бюджетының Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм әлеге Нигезләмәдә билгеләнгән башка күрсәткечләре.

3. Чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджеты турында карар проекты расланган бюджетның план чорының параметрларын үзгәртү һәм аларга жирлек бюджеты проектының план чорының икенче елы параметрларын өстәү юлы белән раслана.

Жирлек бюджетының план чорының параметрларын үзгәртү жирлек Советының муниципаль хокукый акты нигезендә башкарыла.

Жирлек бюджеты чыгымнарының ведомство структурасы күрсәткечләрен үзгәртү расланган бюджет ассигнованиеләрен арттыру яисә кыскарту яисә жирлек бюджетының өстәмә максатчан статьялары һәм (яки) чыгымнар төрләре буенча бюджет ассигнованиеләрен ведомство структурасына кертү юлы белән гамәлгә ашырыла.

4. Шартлы рәвештә расланган (расланган) чыгымнар астында бюджет ассигнованиеләре бюджет чыгымнары классификациясе нигезендә план чорында бүленмәгән бюджет ассигнованиеләре аңлашыла.

5. Жирлек бюджеты турындагы карарда чираттагы финанс елыннан башлап, жирлек бюджеты турындагы карарда билгеләнгән максатларга, тиешле бюджет ассигнованиеләреннән һәм (яисә) жирлек бюджеты чыгымнарының гомуми күләмәнән тыш, кертелгән (бюджетта чагылырга) тәкъдим ителә торган салым булмаган керемнәренә аерым төрләре (төрләре) буенча бюджет керемнәреннән файдалану каралырга мөмкин.

Статья 39. Бюджет проекты белән бер үк вакытта тапшырыла торган документлар һәм материаллар

Чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджеты турындагы карар проекты белән бер үк вакытта жирлек Советына тәкъдим ителә:

- бюджет сәясәтенең төп юнәлешләре һәм жирлектәге салым сәясәтенең төп юнәлешләре;

- алымдагы финанс елының узган чорында жирлекнең социаль-икътисади үсешенең якинча нәтижеләре һәм алымдагы финанс елында жирлекнең социаль-икътисади үсешенең көтелүче нәтижеләре;

- жирлекнең социаль-икътисади үсеше фаразы;

- чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджетының төп характеристикалары (керемнәренә гомуми күләме, чыгымнарның гомуми күләме, дефицит (дефицит) бюджеты) фаразы;

- жирлек бюджеты проектына аңлатма язуы;
- чираттагы финанс елыннан һәм план чорының һәр елыннан соң килә торган елның 1 гыйнварына муниципаль эчке бурычның иң югары чиге һәм (яисә) муниципаль тышкы бурычның иң югары чиге;
- ағымдагы финанс елына бюджетның көтелүче үтәлешен бәяләү;
- башка документлар һәм материаллар.

Статья 40. Жирлек Советына бюджет турында карар проекты кертү

1. Авыл жирлеге башкарма комитеты житәкчесе чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет турындагы карар проекты жирлек советына 15 ноябрьдән дә соңга калмыйча карауга кертә.

2. Авыл жирлеге бюджеты турында жирлек Советы карары проекты белән план чорының расланган бюджет күрсәткечләрен төгәлләштерү һәм төзелә торган бюджетның план чорының икенче елы күрсәткечләрен раслау карала..

3. Авыл жирлеге бюджетының раслана торган план чорының параметрларын төгәлләштерүне күздә тотат:

- чираттагы финанс елына һәм план чорына авыл жирлеге бюджеты турында карар проекты карау предметы булып торучы төгәлләштерелгән күрсәткечләрне раслау;

- жирлек бюджеты чыгымнарының ведомство структурасының расланган күрсәткечләрен арттыруны яисә киметүне раслау йә аңа өстәмә максатчан статьялар һәм (яисә) тиешле бюджет чыгымнары төрләре буенча бюджет ассигнованиеләрен кертү.

4. Чираттагы финанс елында һәм план чорында бюджет ассигнованиеләренең иң чик күләме жирлек Советы карарларында билгеләнгән авыл жирлеге муниципаль берәмлегенең чыгым йөкләмәләрен финанс ягыннан тәэмин итү өчен житәрлек булмаса, башкарма комитет чираттагы финанс елында һәм план чорында жирлек советының чираттагы финанс елында һәм (яисә) план чорында финанслау чыганакалары белән тәэмин ителмәгән аерым нигезләмәләренең үз көченә керү срокларын үзгәртү турында жирлек Советы карарлары проектларын жирлек Советына кертә.

Статья 41. Бюджет турында карар проекты карау

1. Чираттагы финанс елына жирлек бюджеты турындагы карар проекты кертелгәннән соң 2 эш көне эчендә жирлек Советы Рәисе аны ревизия комиссиясенә экспертиза үткөрү өчен жиберә.

Ревизия комиссиясе 10 (ун) эш көне дәвамында бюджет турындагы карар проекты турында бәяләмә әзерли.

Ревизия комиссиясе бәяләмәсе жирлек Советы депутатлары тарафыннан бюджет турындагы карар проектына төзәтмәләр әзерләгәндә исәпкә алына.

2. Чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет турындагы карар проекты, жирлекнең Ревизия комиссиясе бәяләмәсе белән, комиссиягә, шулай ук жирлек Советы депутатларына карап тикшерү өчен жиберелә, халык алдында тыңлауларда карала.

3. Бюджет турындагы карар проекты буенча килешмәгән сораулар килеп туган очракта, жирлек Советы Рәисе карары белән килештерү комиссиясе төзелергә мөмкин, аңа жирлек башкарма комитеты һәм жирлек советы вәкилләренең тигез саны керә.

Килештерү комиссиясе бәхәсле мәсьәләләрне карый.

Жирлек бюджеты турындагы карар бер укылышта кабул ителә.

4. Жирлек Советы тарафыннан кабул ителгән бюджет турындагы карар 2 (ике) эш көне дәвамында жирлек Советы Рәисенә кул кую өчен жиберелә.

5. Жирлек бюджеты турындагы карар рәсми рәвештә халыкка житкерелергә тиеш.

Статья 42. Чираттагы финанс елына бюджет турында карар кабул итү сроклары һәм чираттагы финанс елына бюджет турында карар проекты кабул итү нәтижәләре

1. Бюджет турындагы карар чираттагы финанс елы башланганчы жирлек Советы тарафыннан каралырга, расланган булырга тиеш.

Жирле үзидарә органнары бюджет турында кабул ителгән карарны үз вакытында карауны, раслауны, имзалауны һәм халыкка житкерүне тәэмин итү буенча үз компетенциясе чикләрендә мөмкин булган барлык чараларны күрергә тиеш.

2. Чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет турында карар финанс елы башыннан үз көченә кермәгән очракта, Россия Федерациясе Бюджет кодексы белән билгеләнгән кысаларда бюджет белән вакытлыча идарә итү режимы кертелә.

IV бүлек. БЮДЖЕТ ҮТӨЛЭШЕ

Статья 43. Бюджетны үтәү нигезләре

1. Бюджетның үтөлеше авыл жирлеге башкарма комитеты тарафыннан тәэмин ителә.

2. Бюджет үтөлеше бюджет язмасы нигезендә оештырыла, ул кабул ителгән бюджетка һәм касса планына туры килергә тиеш.

Бюджет касса бердәмлеге һәм чыгымнарның ведомство буйсынуы нигезендә башкарыла.

3. Жирлек бюджеты үтөлешенә касса хезмәте казначылык органнары тарафыннан башкарыла.

Статья 44. Керемнәр буенча бюджет үтөлеше

Жирлек бюджетының керемнәр буенча үтөлешен күздә тотат:

- Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә жирлек бюджетына салымнар, жыемнар һәм башка керемнәрне бүлүдән керткән керемнәрне бердәм бюджет исәбенә күчерү;

- артык бүленгән суммаларны күчерү, артык түләнгән яки артык түләттерелгән суммаларны кире кайтару, шулай ук мондый кире кайтаруны вакытында башкармаган өчен процентлар суммасы һәм артык алынган суммаларга исәпләнгән процентлар;

- салымнар һәм жыемнар турында Россия Федерациясе законнары нигезендә артык түләнгән яки артык алынган суммаларны исәпкә алу;

- артык бүленгән суммаларны, артык түләнгән яисә артык түләнгән салымнар, жыемнар һәм башка түлөләр суммаларын кире кайтару (зачет, төгәлләштерү) өчен кирәкле чараларны, шулай ук мондый кире кайтаруны вакытында башкармаган өчен процентлар суммаларын һәм артык алынган суммаларга исәпләнгән процентларны Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә жирле бюджетның бердәм счетыннан күчерү.

Статья 45. Чыгымнар буенча бюджет үтөлеше

1. Жирлек бюджетының чыгымнар буенча үтөлеше бюджет законнары һәм әлеге Нигезләмә таләпләрен үтәп гамәлгә ашырыла.

2. Бюджетның чыгымнар буенча үтөлеше түбәндәгеләрне күздә тотат:

- Бюджет йөкләмәләрен кабул итү;

- акчалата йөкләмәләрне раслау;

- акчалата йөкләмәләрне түлөүне санкцияләү;

- акчалата йөкләмәләрнең үтөлешен раслау.

Бюджет акчаларын алучы агымдагы финанс елында аңа житкерелгән бюджет йөкләмәләре лимитлары чикләрендә бюджет йөкләмәләрен кабул итә.

Бюджет акчаларын алуучы бюджет йөкләмәләрен муниципаль контрактлар, физик һәм юридик затлар, шәхси эшмәкәрләр белән бүтән шартнамәләр төзү юлы белән яисә законнар, башка хокукий актлар, килешү нигезендә кабул итә.

3. Бюджет акчаларын алуучы казначылык түләүләрен башкару турындагы күрсәтмәләргә (алга таба - күрсәтмә) туры китереп, бюджет акчалары хисабына түләү бурычын раслый.

4. Акчалата йөкләмәләрне түләүне санкцияләү рөхсәт язуын (акцепт) кылу рәвешендә, бюджет законнары нигезләмәләре нигезендә акчалата йөкләмәләрне түләүне санкцияләү тәртибендә каралган документларның булуын тикшергәннән соң гамәлгә ашырыла.

Акчалата йөкләмәләрне түләү (гавами норматив йөкләмәләр буенча акчалата йөкләмәләрдән тыш) бюджет акчаларын алуучыга житкерелгән бюджет йөкләмәләре лимитлары чикләрендә гамәлгә ашырыла.

Гавами норматив йөкләмәләр буенча акчалата йөкләмәләрне түләү жирлек бюджеты акчаларын алуучыга житкерелгән бюджет йөкләмәләре лимитлары чикләрендә гамәлгә ашырылырга мөмкин.

5. Акчалата йөкләмәләрне үтәүне раслау физик яки юридик затлар файдасына бердәм бюджеттан, Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетлары файдасыннан акчаларны күчүрүне раслый торган күрсәтмәләр, шулай ук бюджет акчаларын алуучыларның акчалата йөкләмәләрен үтәү буенча акчалата булмаган операцияләр үткөрүне раслый торган башка документларны тикшерү нигезендә гамәлгә ашырыла.

Статья 46. Бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары буенча бюджет үтөлеше

Бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары буенча бюджет үтөлеше бюджет кытлыгын финанслау чыганакаларының Баш администраторлары, администраторлары тарафыннан бюджет язмасы нигезендә, жирлек бюджетының бердәм санында калган акчалар белән идарә итү операцияләреннән тыш, бюджет законнары нигезләмәләре нигезендә башкарыла.

Статья 47. Жирлек бюджетын үтәгәндә жирлек бюджеты турындагы карар белән расланганнан тыш фактта алынган керемнәрдән файдалану

Жирлек бюджетын үтәгәндә жирлек бюджеты турындагы карар белән расланган керемнәргә гомуми күләмәннән чыгып фактта алынган керемнәр, алымдагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджеты турындагы карарга үзгәрешләр кертмичә, муниципаль бурычларны түләүгә, шулай ук аларны үтәү өчен Россия Федерациясе Бюджет Кодексының 217 статьясындагы 3 пунктында каралган күләмдә бюджет ассигнованиеләре житмәгән очракта, жирлекнең гавами норматив йөкләмәләрен үтәүгә юнәлдерелергә мөмкин.

Максатчан билгеләнеше булган физик һәм юридик затлардан, шул исәптән әлеге Нигезләмәнең 32 статьясындагы 3 пунктында билгеләнгән тәртиптә жирлек бюджетын үтәгәндә фактта алынган субсидияләр, субвенцияләр, максатчан билгеләнеше булган башка бюджетара трансфертлар, жирлек бюджеты турындагы карар белән расланган керемнәрдән тыш фактта алынган акчалар, алымдагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджеты турындагы карарга үзгәрешләр кертмичә, бюджет язмасына үзгәрешләр кертмичә, жирлек бюджеты чыгымнарын арттыруга жибәрелә.

Статья 48. Алымдагы финанс елы тәмамлану

1. Жирлек бюджетын үтәү буенча операцияләр 31 декабрьдә тәмамлана, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 242 статьясындагы 2 пунктында күрсәтелгән операцияләрдән тыш.

Агымдагы финанс елында жирлек бюджетын үтәү буенча операцияләрне тәмамлау Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм әлеге статья таләпләре нигезендә гамәлгә ашырыла.

2. Бюджет ассигнованиеләре, бюджет йөкләмәләре лимитлары һәм агымдагы финанс елын финанслауның иң чик күләмнәре 31 декабрьдә үз көченә керә.

Агымдагы финанс елының соңгы эш көненә кадәр, жирлек бюджеты үтәләшенә казначейлык хезмәтә күрсәтүче орган, жирлек бюджетының бердәм счётында калган акчалар чикләрендә, билгеләнгән тәртиптә түләүгә санкцияләнгән Бюджет йөкләмәләрен түләргә тиеш.

3. Агымдагы финанс елында кулланылмаган, максатчан билгеләнештәге субсидияләр, субвенцияләр һәм башка бюджетара трансфертлар рәвешендә алынган бюджетара трансфертлар алар бирелгән бюджет керемнә кире кайтарылырга тиеш.

Жирлек бюджетының бюджет акчалары баш администраторының агымдагы финанс елында максатчан кулланылмаган, субсидия һәм башка бюджетара трансфертлар рәвешендә алынган бюджетара трансфертларга ихтыяж булу турындагы карары нигезендә, күрсәтелгән бюджетара трансфертларның калдыкларыннан артмаган күләмдә акчалар чираттагы финанс елында күрсәтелгән бюджетара трансфертларны биру максатларына туры килә торган бюджет чыгымнарын финанс белән тәмин итү өчен чираттагы финанс елында кире кайтарылырга мөмкин.

V бүлек. БЮДЖЕТ ХИСАБЫН ТӨЗҮ, ТЫШКЫ ТИКШЕРҮ, КАРАУ ҺӘМ РАСЛАУ

Статья 49. Бюджет исәбе һәм бюджет үтәлеше турында хисап

1. Бюджет исәбенә һәм бюджет хисапчылыгының бердәм методологиясе һәм стандартлары бюджет законнары нигезләмәләре нигезендә Россия Федерациясе Финанс министрлыгы тарафыннан билгеләнә.

2. Бюджет хисапчылыгы үз эченә ала:

- 1) бюджет үтәлеше турында хисап;
- 2) бюджет үтәлеше балансы;
- 3) эшчәнлекнең финанс нәтижәләре турында хисап;
- 4) акча хәрәкәте турында хисап;
- 5) аңлатма язуы.

2. Жирлекнең бюджет хисапчылыгы еллык булып тора. Бюджет үтәлеше турындагы хисап квартал саен була.

Агымдагы финанс елының беренче кварталында, ярты еллыгында һәм тугыз аенда бюджет үтәлеше турындагы хисап авыл жирлегә башкарма комитеты тарафыннан раслана һәм финанс-бюджет палатасына хисап тапшыру вакыты чыкканнан соң ун көннән дә соңга калмыйча жирлек советына һәм ревизия комиссиясенә жиберелә.

Бюджет үтәлеше турындагы еллык хисап жирлек Советы карары белән расланырга тиеш.

Статья 50. Бюджет үтәлеше турында еллык хисапны тышкы тикшерү

1. Бюджет үтәлеше турындагы еллык хисап авыл жирлегә Советында каралганчы тышкы тикшереләргә тиеш, ул бюджет акчаларының баш администраторларының (администраторларының) бюджет хисапчылыгын тышкы тикшерүне һәм бюджет үтәлеше турында еллык хисапка бәяләмә әзерләүне үз эченә ала.

2. Бюджет үтәлеше турындагы еллык хисапны тышкы тикшерү, Россия Федерациясе Бюджет кодексы таләпләрен үтәп, жирлек Советының муниципаль хокукый актында билгеләнгән тәртиптә Ревизия комиссиясе тарафыннан башкарыла.

3. Авыл җирлеге башкарма комитеты, аңа бәяләмә эзерләү өчен, агымдагы елның 1 апреленнән дә соңга калмыйча, бюджет үтәләше турында хисап бирә. Җирлек бюджеты үтәләше турындагы еллык хисапка бәяләмә эзерләү бер айдан да артмаган срокта башкарыла. Бюджет үтәләше турындагы хисапка бәяләмә бюджет акчаларының баш администраторларының (администраторларының) еллык бюджет хисаплылыгын тышкы тикшерү күрсәткечләре нигезендә эзерләнә..

4. Бюджет үтәләше турындагы еллык хисапка бәяләмә җирлекнең Ревизия комиссиясе тарафыннан җирлек советына һәм җирлек башкарма комитетына тапшырыла..

Статья 51. Җирлек Советына бюджет үтәләше турында еллык хисапны тәкъдим итү, карау һәм раслау.

1. Ел саен 1 майдан да соңга калмыйча авыл җирлеге башкарма комитеты җитәкчесе җирлек Советына хисап финанс елы өчен бюджет үтәләше турында хисап тапшыра.

2. Бюджет үтәләше турында еллык хисап белән бер үк вакытта аңа бюджет үтәләше һәм бюджет хисаплылыгын анализлау һәм (яисә) бюджет ассигнованиеләрен файдалануның башка нәтижәләре турында аңлатма язуы, җирлек бюджеты үтәләше турында җирлек Советы карары проекты, җирлек бюджетының үтәләше турында башка бюджет хисаплылыгы, җирлекнең тупланма бюджеты үтәләше турында бюджет хисаплылыгы, Россия Федерациясе бюджет законнарында каралган башка документлар тапшырыла.

3. Җирлек Советы утырышында җирлек башкарма комитеты җитәкчесенең бюджет үтәләше турындагы доклады тыңлана.

4. Фикер алышу һәм бюджет үтәләше турындагы хисапны карау нәтижәләре буенча җирлек Советы Бюджет үтәләше турындагы хисапны раслау һәм җирлек Советы тарафыннан тиешле карар кабул итү яки бюджет үтәләше турындагы карарны кире кагу турында карар кабул итә.

5. Җирлек Советы тарафыннан бюджет үтәләше турындагы карар кире кагылган очракта, ул мәгълүматларны дәрәс яки тулы булмаган чагылдыру фактларын бетерү һәм бер айдан артмаган срокта кабат тапшыру өчен кире кайтарыла.

Статья 52. Бюджет үтәләше турында карар

Бюджет үтәләше турындагы карар белән хисап финанс елына бюджет үтәләше турындагы хисап раслана, анда керемнәр, чыгымнар һәм дефицит (профицит) күрсәтелгән.

Хисап финанс елында җирлек бюджеты үтәләше турындагы карарга аерым кушымталар белән күрсәткечләр раслана:

- җирлек бюджеты керемнәрен классификацияләү кодлары буенча бюджет керемнәре;

- керемнәр төрләре кодлары, керемнәр төрләре, дәүләт идарәсе секторы операцияләрен классификацияләү буенча бюджет керемнәре;

- расходов бюджета по ведомственной структуре расходов бюджета;

- бюджет чыгымнарының ведомство структурасы буенча чыгымнар;

- чыгымнар классификациясе бүлекләре һәм бүлекчәләре буенча бюджет чыгымнарын бүлү;

- бюджет кытлыгын финанслау чыганаclarы классификациясе кодлары буенча бюджет кытлыгын финанслау чыганаclarы исемлеге.

- бюджет кытлыгын финанслау чыганаclarына керә торган дәүләт идарәсе секторы операцияләре классификациясенә төркемнәре, төркемнәре, статьялары, бюджетлар кытлыclarын финанслау чыганаclarы кодлары буенча бюджетны финанслау чыганаclarы.

Бюджет үтөлеше турындагы карар белән бюджет законнары һәм бюджет үтөлеше турындагы карар өчен жирлек Советының муниципаль хокукый актларында билгеләнгән башка күрсәткеләр раслана.

VI бүлек. МУНИЦИПАЛЬ ФИНАНС КОНТРОЛЕ

Статья 53. Муниципаль финанс контроле

1. Муниципаль финанс контроле бюджет хокук мөнәсәбәтләрен җайга сала торган хокукый актлар, Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларыннан физик затларга бүтән түләүләр буенча гавами норматив йөкләмәләр һәм йөкләмәләр, шулай ук дәүләт (муниципаль) контрактлары, шартнамәләр (киләшүләр) шартларын үтәүне тәэмин итү максатларында гамәлгә ашырыла.

Муниципаль финанс контроле тышкы һәм эчке, башлангыч һәм алга таба бүленә.

2. Муниципаль финанс контроле тышкы һәм эчке, башлангыч һәм алга таба бүленә.

3. Эчке муниципаль финанс контроле-жирлек башкарма комитеты органнары (вазыйфаи затлары) булган муниципаль финанс контроле органнарының контроль эшчәнлегә

4. Алдан тикшерү жирлекнең жирле бюджетын үтәү барышында бюджет бозуларны кисәтү һәм булдырмау максатларында башкарыла.

5. Алга таба контроль закон чыгару, исәпкә алу һәм хисапчылык билгеләү максатларында жирлек бюджетының үтөлеше нәтижәләре буенча башкарыла.